

HIR: bijzondere omstandigheden voor termijnverlenging

27 april 2010

De ondernemer die een bedrijfsmiddel met boekwinst verkoopt, kan die boekwinst in een herinvesteringsreserve onderbrengen en zo directe belastingheffing daarover voorkomen. Vereist is dan wel dat de ondernemer het voornemen heeft om te herinvesteren. Die herinvestering moet plaatsvinden uiterlijk in het derde jaar na het jaar waarin de reserve is gevormd. Die termijn kan op verzoek worden verlengd, bijvoorbeeld als de ondernemer al wel met de herinvestering is gestart maar die door bijzondere omstandigheden is vertraagd.

Rechtbank Breda heeft recent beslist dat problemen rondom de levering van het verkochte bedrijfsmiddel ook als 'bijzondere omstandigheid' gelden die een termijnverlenging rechtvaardigen.

BV Ons Doel had in 1999 bij de verkoop van een pand een boekwinst behaald van ruim € 1,8 mln. Die boekwinst was gereserveerd; de vervangingsreserve werd per 1 januari 2001 – door invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001 – omgezet in een herinvesteringsreserve (HIR). De termijn voor herinvestering liep af op 31 december 2003. BV Ons Doel voorzag dat de herinvestering – de aanschaf van een nieuw bedrijfspand – op dat tijdstip nog niet afgerond zou zijn. Dat kwam met name door problemen bij de levering van het in 1999 verkochte pand. De BV vroeg de inspecteur om een termijnverlenging, en de inspecteur verleende die. De BV was in 2003 al begonnen met de herinvestering, en een termijnverlenging met een jaar leek voldoende om de aanschaf van het nieuwe bedrijfspand te kunnen afronden. Maar dat lukte niet: per 31 december 2004 kon de HIR nog niet afgeboekt worden.

Voor de inspecteur was daarmee de maat vol: hij voegde de HIR toe aan de winst over 2004. BV Ons Doel verzette zich tegen die correctie, rechtbank Breda moest de zaak beslissen. Belanghebbende voerde voor de rechtbank aan dat zij de herinvestering niet tijdig had kunnen afronden vanwege hinderlijke problemen bij de levering van het in 1999 verkochte pand. De koper van dat pand had lange tijd geweigerd om dat af te nemen – hij had zich beroepen op een ontbindende voorwaarde in de koopovereenkomst – en toen dat probleem was opgelost waren weer nieuwe problemen ontstaan over de uitleg van de vaststellingsovereenkomst. Door dat alles was eind 2004 nog steeds onzeker of de koper het pand zou afnemen, én betalen. Vanwege die onzekerheid wilde belanghebbende de levering van het oude pand afwachten voordat zij definitieve stappen zette voor de aankoop van een nieuw, vervangend pand.

Rechtbank Breda vond die opstelling redelijk.

De problemen rondom de levering van het in 1999 verkochte pand konden volgens de rechtbank als een bijzondere omstandigheid worden aangemerkt, die een verlenging van de HIR-termijn rechtvaardigde. Vaststond dat belanghebbende in 2003 een begin van uitvoering had gegeven aan de aanschaf van een nieuw vervangend bedrijfspand, en daarom was er geen reden om de HIR per ultimo 2004 op te heffen. Belanghebbende werd in het gelijk gesteld.

Commentaar

Een nuttige uitspraak. Bij een termijnverlenging van de HIR gaat het meestal om problemen met de

herinvestering, in deze casus zijn het de problemen rondom de levering van het verkochte bedrijfsmiddel die uitstel van de herinvestering rechtvaardigen. Belanghebbende had realiter ook 'recht' op dat uitstel: door de vele problemen rondom de levering van het verkochte pand is goed te verdedigen dat de boekwinst op dat pand fiscaal op een later tijdstip verantwoord had moeten worden. De HIR-termijn zou dan ook op een later tijdstip zijn aangevangen.